

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.E02 - 13

(Prot. Nr.11; 3§)

2012.gada 24.februārī

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. p/11/03.01.-01./4

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās

Konkurences padome 2011.gada 21.februārī saņēma Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk tekstā – IUB) 2011.gada 18.februāra iesniegumu Nr.8-2/596 (turpmāk tekstā – Iesniegums) par iespējamu aizliegtu vienošanos.

IUB iesniegumā Konkurences padomei norādīja, ka savas kompetences ietvaros izvērtējot Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra (turpmāk tekstā – PIUAC) 2009.gadā rīkotās cenu aptaujas „Uzņēmējdarbības kompetences un atbalsta punkta renovācija” (id.Nr. PIUAC 2009/01CA-RAPLM), (turpmāk tekstā – Cenu aptauja) atbilstību Publisko iepirkuma likuma prasībām, konstatēja pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu aizliegtu vienošanos pretendentu starpā.

IUB konstatēja šādas līdzības starp pretendentu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” piedāvājumiem: 1.lapa, satura rādītājs un tā noformējums, tāmju noformējums, apliecinājumu teksts un noformējums, kā arī gramatiska kļūda vienā no apliecinājumiem. Papildus IUB konstatējis, ka atbilstoši piedāvājuma saņemšanas reģistrācijas lapai gan SIA „MN Īpašumi”, gan SIA „Info Būve” piedāvājumi iesniegti 2009.gada 10.novembrī pulksten 14:40 (personīgi).

IUB lūdza Konkurences padomi izvērtēt, vai minēto Cenu aptaujas pretendentu darbībās nav konstatējami Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumi.

08.04.2011. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 2.punktu, 24.pantu, ierosināja lietu Nr.p/11/03.01.-01./4 *Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās*”, (turpmāk tekstā – Lieta).

28.09.2011. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu un 27.panta otro daļu, pieņēma lēmumu (Prot. Nr.47, 3.§) par lietas Nr.p/11/03.01.-01./4 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās” izpētes termiņa pagarināšanu līdz 2012.gada 8.februārim.

02.02.2012. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu un 27.panta otro daļu, pieņēma lēmumu (Prot. Nr.7, 3.§) par lietas Nr. p/11/03.01.-01./4 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās” izpētes termiņa pagarināšanu līdz 2012.gada 8.martam.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta septītajā daļā noteikto, Konkurences padome pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 23.01.2012. nosūtīja vēstuli Nr.175 SIA „MN Īpašumi”, (turpmāk tekstā – Konkurences padomes vēstule Nr.175) un vēstuli Nr.174 SIA „Info Būve” (turpmāk tekstā – Konkurences padomes vēstule Nr.174). Nosūtītajās vēstulēs Konkurences padome informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

27.01.2012. ar lietas Nr.p/11/03.01.-01./4 materiāliem iepazīnās SIA „MN Īpašumi” pilnvarotais pārstāvis un SIA „Info Būve” pilnvarotais pārstāvis.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem 06.02.2012. vēstulē Nr.21 tika saņemts viedoklis no SIA „Info Būve” un 03.02.2012. vēstulē Nr.1-5/12/06 – no SIA „MN Īpašumi”.

Izvērtējot lietā Nr.p/11/03.01.-01./4 esošo informāciju, kas iegūta no SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve”, veicot procesuālās darbības (turpmāk – Apmeklējumi), kuru laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi, kā arī Konkurences padomes amatpersonas tika iepazīstinātas ar tirgus dalībnieka dokumentiem, tai skaitā elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas, kā arī no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, IUB, PIUAC un citām valsts iestādēm, Konkurences padome

konstatēja:

1. Lietā iesaistītie komersanti

1.1. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „MN Īpašumi” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003800029, juridiskā adrese: Salaspils nov., Salaspils pag., Tilderi, Kalnrozes iela 6, LV-2121

1.2. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Info Būve” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003582817, juridiskā adrese: Rīga, Katlakalna iela 11c, LV-1073.

Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 9.punktam augstāk minētie komersanti ir uzskatāmi par tirgus dalībniekiem, turklāt – par diviem neatkarīgiem tirgus dalībniekiem.

2. Konkrētais tirgus

Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus – noteiktās preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Savukārt atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam konkrētais ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

PIUAC, t.i., būvdarbu pasūtītājs, organizēja Cenu aptauju, lai saņemtu noteiktā apjoma, noteiktajiem standartiem atbilstošu būvniecības pakalpojumu, izmantojot arī noteiktos materiālus. Šie darbi, to izpildes kvalitāte, standarti un kritēriji ir aizvietojami ar citiem darbiem tādā mērā, kas nav pretrunā ar PIUAC noteiktajām prasībām, kas noteiktas Cenu aptaujas nolikumā.

Tātad no pieprasījuma puses šo pakalpojumu, t.i., būvdarbus, nevar aizstāt citi būvdarbi, jo būvdarbiem un to izpildei jānotiek strikti saskaņā ar PIUAC noteikto būvdarbu projektu, lai rezultātā pasūtītājs saņemtu tādu objektu, kādu bija iecerējis.

Vērtējot pakalpojumu aizvietojamību no piedāvājuma puses, jākonstatē, ka pasūtītie būvdarbi nav komplicēti, to apjoms un izdevumi nav lieli un praktiski jebkura sabiedrība, kura darbojas būvniecības jomā, ir spējīga šos darbus izpildīt. Tādējādi no piedāvājuma puses pasūtītajam būvniecības pakalpojumam pastāv plašas aizstājamības iespējas.

Izvērtējot konkrētās preces tirgus definēšanas iespējas, Konkurences padome uzskata, ka Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētā prece ir pakalpojumu kopums, par kuru bija organizēts iepirkums. Konkrētās preces tirgus sašaurināšana līdz vienas cenu aptaujas robežām pamatojama arī ar to, ka konkrētajā gadījumā tika izvērtētas tirgus dalībnieku darbības (piedalīšanās Cenu aptaujā) tikai attiecībā uz konkrēto iepirkumu procedūru.

Tā kā Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētās preces tirgus ir būvniecības pakalpojumu kopums saskaņā ar Cenu aptaujas noteikumiem, tad arī konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežas nav lielākas par tām robežām, kurās tiek nodrošināts pakalpojums ģeogrāfiski. Prasības pret pasūtīto būvniecības pakalpojumu attiecās ne tikai uz apjomu, kvalitāti u.c. pakalpojumu raksturojošām īpašībām, bet arī uz pakalpojuma sniegšanu noteiktā vietā saskaņā ar būvdarbu projektu.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka šajā lietā konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir PIUAC organizētā Cenu aptauja.

Konkurences padomes atzīst, ka citās lietās, pastāvot atšķirīgiem lietas apstākļiem, t.sk. citām iepirkuma procedūrām un citiem iepirkuma objektiem, konkrētais tirgus var tikt definēts citādi.

3. Konkurss

Saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 1.panta 6.punktu

„Iepirkuma procedūra ir procedūra, saskaņā ar kuru pasūtītājs atlasa piegādātājus un piešķir tiesības noslēgt publiskus būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumus”.

Iepirkuma metodes, ko var izvēlēties pasūtītājs, lai veiktu iepirkumu, saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 8.pantu ir: „*atklāts konkurss, slēgts konkurss, cenu aptauja, sarunu procedūra, metu konkurss*”.¹

PIUAC iepirkumu komisija būvdarbu veikšanai „Uzņēmējdarbības kompetences un atbalsta punkta renovācija” kā iepirkuma metodi izvēlējās cenu aptauju. Saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 8.panta ceturto daļu „*Cenu aptauju piemēro, ja publisku piegādes līgumu vai šā likuma 2.pielikuma A daļā minēto pakalpojumu līgumu līgumcena ir 10 000 latu vai lielāka, bet mazāka par 50 000 latu un publisku būvdarbu līgumu līgumcena ir 10 000 latu vai lielāka, bet mazāka par 120 000 latu*”.²

PIUAC 2009.gadā rīkotājā Cenu aptaujā tika saņemti 18 piedāvājumi no šādām kompānijām: SIA „Leo Sants” (piedāvātā līgumcena Ls 9 730,16); SIA „Granda Pro” (piedāvātā līgumcena Ls 12 116,42); SIA „KaimS” (piedāvātā līgumcena Ls 12 242,24); SIA „Procel” (piedāvātā līgumcena Ls 13 086,13); SIA „Mitavas Būvserviss” (piedāvātā līgumcena Ls 13 373,93); SIA „Konstants” (piedāvātā līgumcena Ls 13 687,15); SIA „MN Īpašumi” (piedāvātā līgumcena Ls 13 923,73); SIA „Info Būve” (piedāvātā līgumcena Ls 14 342,81); SIA „Būvfirma L.B.K” (piedāvātā līgumcena Ls 14 371,91); SIA „Sakta Būve” (piedāvātā līgumcena Ls 14 810,53); SIA „Aksīte” (piedāvātā līgumcena Ls 14 994,38); SIA „Latvijas Būvnieks” (piedāvātā līgumcena Ls 15 156,95); SIA „Lata CMD” (piedāvātā līgumcena Ls 15 256,01); SIA „Būvfirma Vītols” (piedāvātā līgumcena Ls 16 861,52); SIA „J.E.F.” (piedāvātā līgumcena Ls 17 163,31); SIA „Būvnieks 07” (piedāvātā līgumcena Ls 17 772,17); SIA „Celtnex” (piedāvātā līgumcena Ls 18 975,74); SIA „EBS” (piedāvātā līgumcena Ls 21 124,58).

Par PIUAC rīkotās Cenu aptaujas uzvarētāju atzīta SIA „Būvfirma Vītols” (piedāvātā līgumcena Ls 16 861,52).

4. Saskaņota darbība

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka: „*ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā nesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem*”.

Savukārt 5.punkts nosaka, ka par aizliegtām vienošanām uzskatāmas vienošanās par „*piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci*”.

4.1. Konkurences likuma 11.panta piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu, Konkurences likums ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību un to sauc par saskaņotu darbību.

Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, kuras ietvaros notiek apmaiņa ar informāciju par cenām vai to veidošanās noteikumiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences

¹ Publiskā iepirkuma likuma 8.panta pirmās daļas redakcija līdz 01.11.2009.
(http://www.likumi.lv/doc.php?id=133536&version_date=13.08.2009)

² Turpat.

mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu starp konkurentiem.

Lai konkrētā tirgus dalībnieku darbībā konstatētu saskaņotu darbību, ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- 1) starp tirgus dalībniekiem ir jābūt vienprātībai, ar ko apzināti ir aizstāta konkurence;
- 2) saskaņai starp tirgus dalībniekiem nav jābūt sasniegtai verbāli un to var būt izraisījuši tieši vai netieši kontakti starp karteļa vienošanās dalībniekiem.

Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu katram tirgus dalībniekam jānosaka sava rīcība tirgū patstāvīgi. Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem un noteikt preces cenu atbilstoši tās izmaksām, taču ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem. Līdzīgu nostāju ir paudusi Eiropas Kopienu tiesa lietā *Suiker Unie v Commission*.³

Ievērojot to, ka Konkurences likuma normas ir saskaņotas ar Eiropas Savienības konkurenci regulējošiem tiesību aktiem, Konkurences padome uzskata par pamatotu atsaukties uz Eiropas Komisijas un Eiropas Kopienu tiesas praksē paustajām atziņām, novērtējot uzņēmumu saskaņotu rīcību Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā (tagad – Līgums par Eiropas Savienības darbību) ietvertu konkurences noteikumu kontekstā. 1986.gada 23.aprīļa lēmumā *Polypropylene lietā Nr. 86/398/EEC* Eiropas Komisija atzina, ka saskaņotas darbības attiecas uz sadarbības veidu starp uzņēmumiem, kuri, nesasniedzot tā saukto īsto vienošanās pakāpi, apzināti aizstāj to ar praktisku sadarbību un tādējādi rada risku konkurencei.⁴ Saskaņošanas un sadarbības kritēriji, kurus ir iedibinājusi tiesas judikatūra attiecībā uz saskaņotas darbības jēdzienu, un kuri nekādā gadījumā nenozīmē, ka ir jābūt izstrādātam reālam plānam, ir jāsaprot tādējādi, ka katram tirgus dalībniekam ir neatkarīgi jānosaka politika, kuru tas plāno realizēt tirgū.⁵ Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis, attiecībā uz vienu vai dažiem citiem [konkurentiem] rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai, vismaz, ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū.⁶ Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu.⁷ Arī Augstākās tiesas Senāta judikatūra atbilst šiem secinājumiem⁸.

4.2. Lai iegūtu informāciju par faktiem Lietā, 24.02.2011. Konkurences padomes amatpersonas apmeklēja PIUAC, kur tika veikta Cenu aptaujas dokumentācijas apskate

³ Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113 un 114/73 Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities, European Court Reports 1975, 1663 lpp., 174.punkts.

⁴ 86/398/EEC: Commission Decision of 23 April 1986 relating to a proceeding under Article 85 of the EEC Treaty (IV/31.149 - Polypropylene), Official Journal L 230, 18.08.1986., 86.punkts.

⁵ Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113 un 114/73 Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities, European Court Reports 1975, 173.punkts.

⁶ T-25/95 u.c. Cimenteries CBR SA v Commission [2000] ECR II-491, [2000] 5 CMLR 204, 1852.punkts.

⁷ Turpat, 1849.punkts.

⁸ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 Stats 18. un 24.punkts, 29.04.2011. spriedums lietā SKA – 100/2011 Aizputes ceļinieks 12.punkts

Iesnieguma izvērtēšanai. Konkurences padome, izanalizējot SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” iesniegtos piedāvājumus PIUAC rīkotajam konkursam, konstatēja, ka divu savstarpēji nesaistītu tirgus dalībnieku piedāvājumos ir noteiktas sakritības. Konkurences padome uzskata, ka iemesls, kāpēc šādas sakritības radušās, ir tas, ka piedāvājumi nebija gatavoti patstāvīgi un neatkarīgi.

4.3. Abu iepriekš minēto tirgus dalībnieku piedāvājumos konstatējamas vienādas kļūdas, interpunkcijas īpatnības un līdzības:

4.3.1. Piedāvājumu satura rādītāji SIA „MN Īpašumi” (piedāvājuma 2.lp.) un SIA „Info Būve” (piedāvājuma 2.lp.), izvērtējot tos vizuāli, noformēti identiski, kā arī piedāvājumu titullapas (abu tirgus dalībnieku piedāvājumu 1.lp.) noformētas līdzīgi – ar vienādi īpatnēji saliktām atstarpēm pirms un pēc komatiem. Piemēram, SIA „Info Būve” titullapā: „ SIA „ Info Būve ” ” un SIA „MN Īpašumi” titullapā: „ SIA „ MN Īpašumi ” ”, „Dobelē , LV- 3701”; „ UZŅĒMĒJDARBĪBAS KOMPETENCES UN ATBALSTA PUNKTA RENOVĀCIJA ”.

Konkurences padome atzīmē, ka Cenu aptaujas nolikums neparedzēja vienotu formu satura rādītājam un titullapai.

4.3.2. Pretendentu apliecinājumos, kas atrodas SIA „MN Īpašumi” piedāvājuma 16.lp. un SIA „Info Būve” piedāvājuma 45.lp., ir vienādi īpatnēji saliktas atstarpes pirms un pēc komatiem. Piemēram, abiem pretendentiem apliecinājumos šādi īpatnēji saliktas atstarpes: „apliecina ,ka”; „organizācijā , korupcijā , krāpnieciskās”; „pārkāpumu , kā”; „aizsardzības , konkurences”; „pārkāpumu , nav”; „dienas .”.

Konkurences padome atzīmē, ka Cenu aptaujas nolikums neparedzēja vienotu formu apliecinājumam, kā arī tā saturu.

4.3.3. Konkurences padome konstatēja, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” PIUAC rīkotajam konkursam iesniegušas apliecinājumus, kas apliecina, ka pretendenti (to pārstāvji) paši apmeklējuši un apsekojuši renovējamo objektu dabā. Savukārt Cenu aptaujas nolikums paredzēja pretendentiem sniegt pasūtītāja kontaktpersonas izsniegtu apliecinājumu par objekta apmeklējumu. Vienlaicīgi tika konstatēts, ka šīs nepilnības dēļ SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” no turpmākās vērtēšanas tika izslēgtas viena un tā paša iemesla dēļ – tāpēc ka:

„nav apsekojots objekts dabā, jo nav iesniegts apliecinājums un nav reģistrējies reģistrācijas lapā pie kontaktpersonas PIUAC vadītājas B.T.”.⁹

4.3.4. Konkurences padome konstatēja, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” piedāvājumu iesniegšanas datumi un laiks sakrīt, t.i., 10.11.2009. plkst. 14:40.

4.4. 10.03.2011. Konkurences padomes amatpersonas veica pie SIA „MN Īpašumi” procesuālās darbības (turpmāk tekstā – Apmeklējums), kuru laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi, kā arī Konkurences padomes amatpersonas tika iepazīstinātas ar tirgus dalībnieka dokumentiem, t.sk. elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas.

⁹ 12.11.2009. PIUAC piedāvājuma vērtēšanas sanāksmes protokols Nr.4

Konkurences padomes amatpersonu un SIA „MN Īpašumi” pārstāvju sarunā, kas fiksēta sarunu protokolā¹⁰, SIA „MN Īpašumi” valdes locekle K.U. sniedza atbildes uz Konkurences padomes darbinieku uzdotajiem jautājumiem par titullapas, satura rādītāja, finanšu piedāvājuma un apliecinājumu tekstu noformējumu, kā arī gramatisko kļūdu vienā no apliecinājumiem līdzību ar SIA „Info Būve” kļūdām attiecīgajos dokumentos:

- par SIA „MN Īpašumi” titullapas līdzību ar SIA „Info Būve” titullapu K.U. paskaidroja, ka: „SIA „MN Īpašumi” titullapā bija iekļauta visa nepieciešamā informācija, kas tika pieprasīta konkrētajā piedāvājumā”;
- par SIA „MN Īpašumi” satura rādītāju līdzību ar SIA „Info Būve” satura rādītāju K.U. paskaidroja, ka: „SIA „MN Īpašumi” satura rādītājs tika gatavots secībā pēc PIUAC nolikuma prasībām”;
- par SIA „MN Īpašumi” finanšu piedāvājuma un apliecinājumu tekstu līdzību ar SIA „Info Būve” attiecīgo dokumentu tekstiem K.U. paskaidroja, ka: „SIA „MN Īpašumi” šo apliecinājumu ir sagatavojuši to pārkopējot no iepirkuma nolikuma, vai arī tika izmantoti citi iepriekšējo iepirkumu dokumenti, piesakoties iepirkuma konkursiem tiek izmantotas sagataves no citiem iepirkumiem”.

Konkurences padomes darbinieki 14.03.2011. veica SIA „MN Īpašumi” datora apskati un konstatēja SIA „MN Īpašumi” datorā divus dokumentus: „Apliecinājums” un „Satura rādītājs”, kas (pēc elektroniskā dokumenta rekvizītos norādītajiem datiem) tika gatavoti 16.06.2010. citam iepirkuma konkursam, un kuri, izvērtējot tos vizuāli, bija identiski SIA „MN Īpašumi” iesniegtajiem dokumentiem PIUAC rīkotajai Cenu aptaujai gan gramatiski, gan saturiski.

Konkurences padome konstatēja, ka dokumentu rekvizītos kā dokumentu sagatavotājs norādīta „SIA „Info Būve”” un konkrētā persona – „Gita”. Apmeklējuma laikā tika noskaidrots, ka G.D. ir bijusi SIA „Info Būve” darbiniece laika posmā no 16.03.2005. līdz 21.10.2005.

Konkurences padomes darbiniekiem lūdzot izskaidrot šo situāciju saistībā ar atrastajiem dokumentiem, SIA „MN Īpašumi” valdes locekle K.U. norādīja „Ka nav ne mazākās jausmas, kā tas iespējams”.

Konkurences padomes darbinieki, veicot SIA „MN Īpašumi” darbinieku saraksta pārbaudi, konstatēja, ka viens no SIA „MN Īpašumi” darbiniekiem paralēli strādā SIA „Info Būve” – projekta vadītājs S.K., ko arī apliecināja SIA „MN Īpašumi” valdes locekle K.U.¹¹.

4.5. 23.03.2011. Konkurences padomes amatpersonas veica SIA „Info Būve” apmeklējumu, kura laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi. Vienlaicīgi Konkurences padomes darbinieki iepazīs ar tirgus dalībnieka dokumentiem, t.sk. elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas.

Konkurences padomes amatpersonu un SIA „Info Būve” pārstāvju sarunā, kas fiksēta sarunu protokolā¹², SIA „Info Būve” valdes loceklis N.Z. sniedza atbildes uz Konkurences padomes darbinieku uzdotajiem jautājumiem par titullapas, satura rādītāja, finanšu piedāvājuma un apliecinājumu teksta noformējumu, kā arī gramatisko kļūdu vienā no apliecinājumiem līdzību ar SIA „MN Īpašumi” kļūdu attiecīgajā dokumentā:

¹⁰ 10.03.2011. sarunu protokols.

¹¹ 14.03.2011. sarunu protokols

¹² 23.03.2011. sarunu protokols

- par SIA „Info Būve” titullapas līdzību ar SIA „MN Īpašumi” titullapu, SIA „Info Būve” pārstāvis paskaidroja, ka: „*Nesaskata līdzības abos dokumentos, gramatiskās kļūdas nevar izskaidrot*”;
- par SIA „Info Būve” satura rādītāju un gramatisko kļūdu līdzību ar SIA „MN Īpašumi” satura rādītāju un kļūdu SIA „Info Būve” pārstāvis paskaidroja, ka: „*Dokumentu līdzību nesaskata*”;
- par SIA „Info Būve” finanšu piedāvājuma un apliecinājumu teksta līdzību ar SIA „MN Īpašumi” attiecīgajiem dokumentiem SIA „Info Būve” pārstāvis paskaidroja, ka: „*Ir pagājis pārāk ilgs laiks, tāpēc konkrētu atbildi nevar sniegt*”;
- par finanšu piedāvājuma gatavošanu iepirkumiem SIA „Info Būve” paskaidroja, ka: „*Tiek gatavoti katram iepirkumam atsevišķi. Pamatā netiek izmantoti nekādi kopīgi aprēķini. Netiek izmantoti nekādas iepriekšējo konkursu sagataves*”.

Konkurences padomes darbinieki, veicot SIA „Info Būves” datora apskati, konstatēja, ka visa informācija no datoriem ir izdzēsta, ko arī apliecināja SIA „Info Būve” valdes loceklis N.Z., norādot, ka: „*datoriem pāris dienas iepriekš esot konstatēts vīruss, tādēļ esot bijis nepieciešams visu informāciju dzēst no datoriem*”, lai gan, kā liecina datora apskates protokols¹³, datora operētājsistēma tikusi uzinstalēta 01.01.2002., tādējādi nav pamatoti vīrusa gadījumā tikai dzēst informāciju (šajā gadījumā failus), neveicot izmaiņas programmatūrā (nepārinstalējot). Tāpēc SIA „Info Būve” pārstāvja izteiktais skaidrojums par informācijas dzēšanu *saistībā ar vīrusu* ir vērtējams kritiski.

Vienlaicīgi SIA „Info Būve” valdes loceklis N.Z. Konkurences padomes darbiniekiem paskaidroja, ka e-pasts arī nedarbojas un nav iespējams to atvērt.

4.6. 24.05.2011. Konkurences padomes amatpersonas, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 23.05.2011. lēmumu (lieta Nr.3-12/1213/6), īstenoja Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā noteiktās procesuālās darbības komercsabiedrībā SIA „Info Būve”, juridiskajā adresē – Katlakalna ielā 11c, Rīgā (turpmāk tekstā – Inspekcija).

Inspekcijas laikā minētajā uzņēmumā tika veikta divu stacionāro datoru sistēmas bloku izņemšana. 25.05.2011. Konkurences padome nodeva LRiEM VP Kriminālistikas pārvaldei izņemto datoru sistēmas blokus cieto disku spoguļattēlu (image copy) izveidei tālākai šo datu analīzei.

Izvērtējot SIA „Info Būve” elektroniski glabātos dokumentus no minētajiem datu nesējiem, tika konstatēts, ka datu nesējos nav atrodami elektroniski glabātie dokumenti, kas saturētu informāciju par PIUAC rīkoto Cenu aptauju, bet tika atrasti citi dokumenti, kas saturēja informāciju par SIA „MN Īpašumi”, piemēram: „*Debitoru parādu atmaksas pārskats uz 09.05.2011.*”;

„*Būvniecības koptāme par Balvu novada pašvaldības saieta nama rekonstrukciju*”.

Vienlaicīgi Inspekcijas laikā Konkurences padomes darbinieki konstatēja, ka:

- SIA „Info Būve” biroja telpās atrodas arī SIA „MN Īpašumi” biroja telpa (darba vieta divām personām), ko arī apstiprina SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” slēgtais telpu apakšnomas līgums¹⁴;
- veicot SIA „Info Būve” darbinieku saraksta apskati, tika konstatēts, ka SIA „MN Īpašumi” valdes locekle K.U. kopš 01.07.2005. strādā

¹³ 23.03.2011. datu apskates protokols

¹⁴ 01.03.2011. Telpu apakšnomas līgums Nr.5/11/03

SIA „Info Būve” par projekta vadītāju¹⁵, kā arī S.K. strādā SIA „Info Būve” par projekta vadītāju¹⁶.

4.7. Lai precizētu informāciju, kas iegūta SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” apmeklējumu laikā, Konkurences padome papildus ieguva no Valsts ieņēmumu dienesta¹⁷ abu minēto komercsabiedrību darbinieku sarakstus. Izvērtējot iegūto informāciju, tika konstatēts, ka laika periodā no 01.10.2009. līdz 01.02.2010. (t.sk., laikā, kad notika Cenu aptauja un darbu izpilde) SIA „MN Īpašumi” valdes locekle K.U. strādāja SIA „Info Būve” par projekta vadītāju, kā arī SIA „MN Īpašumi” darbinieks S.K. paralēli strādāja arī SIA „Info Būve”.

Veicot SIA „MN Īpašumi” darbinieku saraksta pārbaudi, tika konstatēts, ka SIA „Info Būve” darbiniece S.B., kuru SIA „Info Būve” valdes loceklis N.Z. bija norādījis kā personu, kura, iespējams, gatavojusi iepirkuma dokumentāciju¹⁸ PIUAC rīkotajam Cenu aptaujas konkursam no SIA „Info Būve” puses, paralēli arī strādā SIA „MN Īpašumi”.

5.Saskaņotas darbības izvērtējums un secinājumi

Saskaņā ar Konkurences likuma 2.pantā noteikto mērķi katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, ir jākonkurē, izmantojot brīvas, vienlīdzīgas un godīgas konkurences līdzekļus. Tādējādi tirgus dalībniekam reālās konkurences apstākļos ir jābūt ieinteresētam nodrošināt informācijas neizpaušanu konkurentiem, nodrošinot to ar attiecīgiem līdzekļiem.

Aizliegta vienošanās sakarā ar dalību konkursā ir konstatējama, ja pretendenti ir nonākuši pie vienprātības vai plāna, kas ierobežo vai sliecas ierobežot to komerciālo brīvību, nosakot pretendentu kopīgos darbības nosacījumus un neievēro, ka katrai komercsabiedrībai sava komerciālā politika ir jānosaka neatkarīgi.

Aizliegti ir jebkādi tieši vai netieši kontakti starp komercsabiedrībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana vai ietekmēšana. Nav pieļaujama informācijas apmaiņa starp konkurentiem ar komerciālās darbības plāniem un citu komerciāli būtisku informāciju¹⁹. Veidojot kopīgi pieteikumus konkursam, tiek atklāti komerciālās darbības plāni par dalību konkursā, cenas un cita komercnoslēpumu saturoša informācija, tādējādi ierobežojot konkurenci atklātajā konkursā. Par informācijas apmaiņu un saskaņošanu starp komersantiem ir uzskatāmas arī tādas darbības, ja, piemēram, vairāki pretendenti konkursam ir uzticējuši pieteikumu sagatavošanu vienai un tai pašai personai, vai personu grupai, tādā veidā komerciāli svarīgu informāciju par plānoto dalību konkursā nododot pārējo uzņēmumu rīcībā un nenodrošinot piedāvājuma individuālu sagatavošanu²⁰.

Konkurences padome, izvērtējot šajā konkrētajā gadījumā iegūto informāciju un uz tā pamata konstatētos faktus, secina, ka augstāk minētie ierobežojumi nav ievēroti.

Konkurences padome šādu apgalvojumu pamato ar to, ka Lietas izpētes laikā konstatēts, ka vairāki SIA „Info Būve” darbinieki²¹, kas tieši bija saistīti ar dokumentācijas gatavošanu PIUAC rīkotajai Cenu aptaujai, paralēli ilgstoši strādāja arī

¹⁵ 01.07.2005. Darba līgums Nr.25/2005

¹⁶ 15.02.2011. Darba līgums Nr.300 (Pēc VID sniegtajiem datiem S.K. darba attiecībās ar SIA „Info Būve” bija no 01.07.2009. līdz 30.11.2010.).

¹⁷ 02.05.2011. vēstule Nr.8.21.6.1/12276 un 10.05.2011. vēstulē Nr.8.21.4.1/13166

¹⁸ 23.03.2011. sarunu protokola 3.lp. sniegtā informācija

¹⁹ Skatīt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedumu lietā Nr.SKA-234/2009, 20.punkts

²⁰ Konkurences padomes 21.10.2011. lēmums Nr.E02-65

http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2011/VE02-65_2110.pdf skatīt lēmuma 4.punktā 7.lpp

²¹ K.U., S.K., S.B.

SIA „MN Īpašumi”. Šie darbinieki, būdami darba attiecībās ar SIA „MN Īpašumi”, bija iesaistīti dokumentācijas sagatavošanā PIUAC rīkotājai Cenu aptaujai no SIA „MN Īpašumi” puses.

Piemēram, SIA „Info Būves” projekta vadītāja K.U. gatavoja iepirkuma dokumentus SIA „MN Īpašumi”, savukārt pēc SIA „Info Būves” valdes locekļa N.Z. teiktā SIA „MN Īpašumi” darbiniece S.B. gatavoja iepirkuma dokumentāciju no SIA „Info Būve” puses.

Balstoties un konstatētajiem faktiem, tika secināts, ka abas iesaistītas puses, t.i., komersantu vadītāji N.Z. un K.U., par šiem apstākļiem bija informētas un tos pieļāva, tādējādi vismaz netieši akceptējot. Papildus pārliedzinošs apstiprinājums par abu uzņēmumu sadarbību ir fakts, ka abas komercsabiedrības atrodas vienā telpā un praktiski veic ikdienas darbus kopā.

Vērtējot šo situāciju no konkurences tiesību aspekta, secināms, ka starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos iepirkumu konkursos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki savstarpēji konkurējot, nav pieļaujama komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa un iesaistīšanās darbībās (arī ar darbinieku starpniecību), kas var ierobežot konkurenci konkrētā iepirkumā. Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. darbinieku iesaistīšanos darbībās, kas var atklāt konkurentam darbības, kuras tas ir nolēmis vai plāno veikt. Plānu atklāšana konkurentam attiecībā uz konkrētu iepirkumu var būt pieļaujama tikai gadījumā, ja iepirkumam tiek iesniegts kopīgs komersantu-konkurentu piedāvājums.

Savukārt šajā situācijā konstatētie fakti norāda uz pretējo, t.i., SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” amatpersonas apzinājās, ka pie tām darbus izpilda vieni un tie paši darbinieki (K.U., S.K., S.B.), kas abos uzņēmumos tieši ir saistīti ar iepirkumu dokumentācijas gatavošanu izsludinātajiem iepirkumu konkursiem. Tas nozīmē, ka amatpersonas apzinājās informācijas noplūdes/apmaiņas risku, to ka uzņēmuma komerciālā informācija ir pieejama konkurentam. Turklāt sakritības piedāvājumos nevarētu rasties gadījumā, ja abi piedāvājumi būtu gatavoti neatkarīgi.

Vērtējot šo situāciju no komercdarbības prakses, secināms, ka normālas konkurences apstākļos nav pat iedomājama situācija, ka uzņēmuma vadība neizvērtē riskus, kurus rada darbinieka iesaistīšana konkurējošā uzņēmuma konkurējošās darbībās. Tomēr, izvērtējot Lietuvā iegūtos faktus, secināms, ka ne SIA „MN Īpašumi”, ne SIA „Info Būve” vadība nebija veikušas nekādus pasākumus, lai novērstu šo radušos situāciju un ar to saistītos riskus uzņēmumu neatkarīgai darbībai. Tieši otrādi, iegūtā informācija liecina, ka abi uzņēmumi jau ilgstoši darbojas tādos apstākļos, kad vairāki darbinieki ir „kopīgi”, un, kā secināms no Lietuvā iegūtajiem faktiem, šādos apstākļos, pateicoties tam, starp uzņēmumiem nepastāv konkurence – viena uzņēmuma plāni (konkrētajā gadījumā – plāns piedalīties PIUAC iepirkumā) neizbēgami kļūst zināmi otram uzņēmumam. Par to liecina fakts, ka abi uzņēmumi iesnieguši piedāvājumus vienlaicīgi, piedāvājumu noformējums bija līdzīgs un attiecībā uz objektu apsekošanu dabā pretendenti uzvedās (rīkojās) vienādi pretēji Nolikuma prasībām.

Konkurences padome secina, ka noskaidrotie faktiskie apstākļi neliecina par normāliem konkurences apstākļiem starp SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve”. Fakts, ka starp SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” pastāv šādi deformēti konkurences apstākļi Konkurences padomes vērtējumā ir veicinājis fakts, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” vadība akceptē sistēmu, kad minētie uzņēmumi tirgū darbojas saskaņoti. Konkurences padome secina, ka konkrētajā gadījumā šo darbību

ietekme izpaudusies tā, ka PIUAC iepirkumā godīga konkurence starp pretendentiem tika likvidēta, aizstājot to ar saskaņotu rīcību.

Atbilstoši Konkurences likumam, kā arī balstoties uz iepriekšējo Konkurences padomes iedibināto praksi, aizliegta vienošanās nevar tikt attiecināta tikai uz tām amatpersonām, kurām ir paraksta tiesības konkrētajā komercsabiedrībā, aizliegta vienošanās ir attiecināma uz jebkura tirgus dalībnieka darbinieka darbībām, kuram tirgus dalībnieks ir nodevis tā informāciju, kas attiecas uz cenām un citiem komerciāli nozīmīgiem tirgus dalībnieka datiem un kas darbojas darba devēja interesēs.²² Uz uzņēmumu vienošanās aizliegums ir attiecināms arī, ja tajā iesaistīts jebkurš tirgus dalībnieka darbinieks, kuram tirgus dalībnieks ir nodevis savu informāciju, kas attiecas uz cenām un citiem komerciāli nozīmīgiem tirgus dalībnieka datiem. Par šādu informāciju tiek uzskatīta arī informācija, ka tirgus dalībnieks piedalās konkrētajā iepirkumā. Šī informācija ir uzskatāma par tirgus dalībnieka īpašumā esošo komercinformāciju, nevis par darbinieka īpašumā esošo informāciju.

Ņemot vērā Konkurences likuma 2.pantā noteikto mērķi, tirgus dalībniekam ir jābūt ieinteresētam nodrošināt šādas informācijas neizpaušanu konkurentiem, nodrošinot to ar attiecīgiem līdzekļiem. Tādējādi no Konkurences likuma mērķa izriet ne tikai pienākums tirgus dalībniekam tieši nenodot datus konkurentiem (t.sk. ar amatpersonu vai darbinieku starpniecību), bet arī pienākums nodrošināt, lai personas, kurām tirgus dalībnieks nodevis šo informāciju, to nenodotu tālāk, jo abos gadījumos vienlīdz būtiski tiek ietekmēti brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences apstākļi tirgū.

Konkurences padome norāda, ka saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu konkurence ir pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū. Sāncensība nenotiek un konkurence ir izslēgta, ja konkurenti saskaņo savus plānus vai dara tos zināmus viens otram, kas šajā gadījumā konstatēts attiecībā uz SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve”. Viens no konkurences pastāvēšanas pamatnosacījumiem – katram tirgus dalībniekam sava komerciālā politika ir jānosaka neatkarīgi. Minētais strikti nepieļauj tiešus vai netiešus kontaktus starp komersantiem, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana un ietekmēšana.

Konkurences padome norāda, ka Lietuvā ir iegūti netieši pierādījumi par to, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” atklāja savus nodomus un rīcību viens otram par dalību (tās nosacījumiem) Cenu aptaujā caur darbiniekiem, kam no komercsabiedrību puses bija pienākums gatavot pieteikumus PIUAC rīkotajai Cenu aptaujai. SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” pieļāva minēto rīcību, tādējādi deformējot konkurencei. Turklāt minēto uzņēmumu vadības aktīvi nerīkojās, lai novērstu šādu situāciju un ar to saistītos riskus.

Konkurences padome secina, ka tirgus dalībnieka informācijas, kuras apmaiņa ir aizliegta saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu (t.sk. informācija, kura attiecas uz dalību iepirkumā un piedāvājuma nosacījumiem), saglabāšanas pienākums un atbildība gulstas uz tirgus dalībnieku, šajā gadījumā uz SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” vadību. Neatkarīgi no tā, vai informācijas apmaiņu veic Konkursa pretendenta (juridiskās personas) darbinieki, kurām Konkursa pretendents uzdevs

²² 25.10.2006. lēmums Nr.EO2-127., lietā „Par a/s „Latvenergo” 02.09.2005. iesniegumu Nr.01VL00-30/1852”, 30.10.2009. lēmums Nr.EO2-40 lietā „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas pārkāpumu SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE”, SIA „ROTA un K” darbībās”, Administratīvās apgabaltiesas 06.05.2011. spriedums lietā Nr.A43006009, 15.punkts

sagatavot Konkursa piedāvājumu, atbildība par to gulstas uz Konkursa pretendentu, t.i., uz SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve”.

Ievērojot minēto, Konkurences padome uzskata, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās ir saskatāms Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums.

6. Tirgus dalībnieku viedokļu un argumentu analīze

6.1. SIA „Info Būve” (06.02.2012. vēstule Nr.21) pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem ir izteikusi sekojošu viedokli un argumentus:

6.1.1. Par informācijas veidu, ko ierobežo Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa:

- „(..) no minētā izriet, ka kopumā informācijas apmaiņa starp tirgus dalībniekiem nav aizliegta. Savukārt no Konkurences padomes vēstulē Nr.175 norādītā secināms, ka Konkurences padome izvirzījusi apgalvojumu par sekojošo – starp SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” notikusi vienošanās vai informācijas apmaiņa par tarifu vai cenas veidošanos, vai kas attiecās uz realizācijas noteikumiem, kā arī par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursā.”

- „Iepazīstoties ar Lietā esošajiem pierādījumiem (..) nav saprotams, kurš no minētajiem pierādījumiem norāda uz tādu vienošanos starp šiem abiem uzņēmumiem, kas attiecās uz Cenu aptaujai iesniegto piedāvājumu cenas veidošanu, pakalpojumu izmaksu veidošanu, vai arī norunu piedalīties/nepiedalīties Cenu aptaujā”.

- „(..) par sakritību atsevišķu gramatisko un noformējuma īpatnību sakritību Piedāvājuma titullapu, satura vai apliecinājuma formās apliecina tikai tādu apstākli, ka iespējams, konkrēto uzņēmumu darbinieki, gatavojot piedāvājumu Cenu aptaujai, iespējams, ir izmantojuši vienu dokumenta sagatavi, turklāt – šī sagatave var būt izveidota nevis 2009.gadā, kad iesniegts piedāvājums Cenu aptaujai, bet gan krietnu laika periodu iepriekš. Konkurences padome nav konstatējusi identiski vienādu noformētu Piedāvājuma titullapu, kurā atšķiras tikai Pretendenta nosaukums. Atšķirīgs ir gan titullapā iekļautās informācijas izvietojums, gan arī citas kļūdas (piemēram - titullapā piedāvājuma iesniedzējs ir „ Info Būve ”, bet attiecībā uz SIA „MN Īpašumi” šāda īpatnība nav konstatējama). Arī pārējā Konkurences padomes vēstulē Nr.175 norādīta gramatisko formu sakritība dažos vispārējo piedāvājuma dokumentos nenorāda, ka ir notikusi informācijas apmaiņa tieši konkrētās Cenu aptaujas ietvaros”.

- „Tādējādi SIA „Info Būve” uzskata – atsevišķu sakritību un norāžu skaits vēl nav pietiekams pamats pieņemumam, ka informācijas apmaiņa ir notikusi tieši konkrētā tirgus ietvaros un ka šī informācija attiecas tieši uz pakalpojuma cenu vai tās veidošanos, vai arī uz realizācijas noteikumiem. Tāpat – ka attiecīgā informācijas apmaiņa saistāma ar piedalīšanos nepiedalīšanos konkursā. Tieši otrādi – lietā nav neviena pierādījuma, kas ļautu izdarīt ticamu pieņēmumu par konkrētā pārkāpuma esamību SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” darbībās”.

- „(..) SIA „Info Būve” nepiekrīt izvirzītajam apgalvojumam par to, ka dažu darbinieku strādāšana paralēli abos uzņēmumos ir pietiekams pamats pieņemumam, ka notiek vienošanās par piedalīšanos konkursos, vai cenu saskaņošana. Nav gūti ne tieši, ne netieši pierādījumi tam, ka, piemēram Cenu aptaujas pielikumu „Finanšu piedāvājums” būtu gatavojis kāds no abos uzņēmumos strādājošajiem darbiniekiem, lai varētu uzskatīt – šāda rīcība ir konkurenci kropļojoša, tā neveicina kāda no tirgus dalībnieka brīvību konkrētajā tirgū, kurā iespējamie pretendenti ir ļoti lielā daudzumā (kā tas redzams no IUB 18.02.2011. vēstules – pretendentu skaits ir 18). Pie apstākļiem, ka konkrētā tirgus segmentā ir tik liels tirgus dalībnieku skaits, nebūtu loģiska šāda saskaņota rīcība no SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” puses, pie apstākļiem, kad iespējamais Cenu aptaujas iznākums vispār nav prognozējams – tātad zūd jēga

darbībām, uz kurām Konkurences padome vēstulē Nr.175 norādījusi. Tādējādi SIA „Info Būve” uzskata, ka nav pietiekami konstatēt apstākļus – uzņēmumu biroju atrašanās vienās telpās, dažu darbinieku strādāšana paralēli abos uzņēmumos, lai izvirzītu apgalvojumu, ka ir notikusi aizliegta vienošanās vai informācijas apmaiņa par tiem jautājumiem, ko nepieļauj Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5. punkts.”

Konkurences padomes viedoklis:

Konkurences padome uzskata, ka Lietas materiālos ir pietiekami fakti, lai pierādītu, ka starp SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” ir bijusi informācijas apmaiņa, kas ir aizliegta Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā.

Konkurences padome, izvērtējot SIA „Info Būve” vēstulē paustos argumentus norāda, ka PIUAC Cenu aptaujas nolikums neparedzēja vienotu vizuālo, interpunkcijas un gramatisko noformējumu titullapai, satura rādītajam un apliecinājumam. PIUAC Cenu aptaujas nolikums vienotu formu pretendentiem paredzēja tikai „*Pretendenta pielikumam*”, „*Tehniskajam piedāvājumam*” un „*Finanšu piedāvājumam*”, bez norādēm par vienotu gramatisko un interpunkcijas formulējumu. SIA „Info Būve” vēstulē Konkurences padomei nav sniegusi pamatotu skaidrojumu par interpunkcijas, gramatisko kļūdu rašanos, kā arī vizuālo noformējumu līdzību ar SIA „MN Īpašumi” titullapu, satura rādītāju un apliecinājumu. SIA „Info Būve” vēstulē paustais apgalvojums, ka „*sakritības radušās iespējams, konkrēto uzņēmumu darbinieki, gatavojot piedāvājumu Cenu aptaujai, ir izmantojuši vienu dokumenta sagatavi*” tikai apliecina Konkurences padomes šī lēmuma ietvaros iepriekš pausto par informācijas apmaiņu starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos iepirkumu konkursos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki. Turklāt SIA „Info Būve” valdes loceklis N.Z. Sarunu protokolā apgalvoja, ka nekādas iepriekšējas sagataves netiek izmantotas.

Konkurences padome uzskata, ka nejauša sakritība šādā apmērā, kādā ir identiski SIA „Info Būve”, un SIA „MN Īpašumi” titullapa, satura rādītājs un apliecinājums, nav iespējama. Turklāt pretendentu uzvedība dažos būtiskos aspektos arī bija identiskā: pirmkārt, piedāvājumi tika iesniegti vienlaicīgi, otrkārt, bija vienādi nepareiza rīcība, apsekojot objektu dabā.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 29.06.2009. spriedumā SKA-234/2009 lietā Nr.A42426505 norādījis, ka:

„*Eiropas Kopienu tiesa 2006.gada 21.septembra sprieduma lietā C-105/04P Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied u.c. pret Eiropas Kopienu Komisiju 94. un 135.punktā atzinusi, ka lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu, kuras, skatītas kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu. Tātad par aizliegtu vienošanos esamību parasti liecina netieši pierādījumi, dažādu, savstarpēji saistītu faktu un apstākļu sakritība, to kopums.*”

Papildus tam SIA „Info Būve” Konkurences padomei nav sniegusi pierādījumus vai argumentus, kas liecinātu par pretējo, t.i., kā SIA „Info Būve” nodrošina sensitīvas informācijas neizpaušanu konkurentam (šajā gadījumā SIA „MN Īpašumi”), ja abas minētas komercsabiedrības atrodas vienā telpā un praktiski veic ikdienas darbus kopā „*blakus galdos*”, kā arī pie tām darbus izpilda vieni un tie paši darbinieki, kas vienlaicīgi abās komercsabiedrībās ir tieši saistīti ar iepirkuma dokumentācijas gatavošanu izsludinātajiem iepirkuma konkursiem. SIA „Info Būve” projekta vadītāja K.U. gatavo iepirkuma dokumentus SIA „MN Īpašumi”, savukārt pēc SIA „Info Būve”

valdes locekļa N.Z. teiktā SIA „MN Īpašumi” darbiniece S.B. gatavo iepirkuma dokumentāciju no SIA „Info Būve” puses. Par apliecinājumu Konkurences padomes paustajam viedoklim norāda fakti, kas konstatēti un apkopoti Lietas ietvaros. Piemēram, veicot SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” datora apskati, tika konstatēts, ka katras komercsabiedrības datorā ir dokumenti, kas satur otras komercsabiedrības rekvizītus, t.i., nosaukumu vai komercsabiedrības darbinieku vārdus, kā arī dokumenti, kas gatavoti priekš otrā uzņēmuma citam iepirkuma konkursam.

Pamatojoties uz augstāk minēto un Lietā konstatēto, Konkurences padome norāda, ka fakti liecina, ka starp SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” pastāv savstarpēji kontakti gan elektroniski, gan mutiski, kā arī nepastāv šķēršļu informācijas apmaiņai – konkurējošo darbību veikšanā ir iesaistīti vieni un tie paši darbinieki no abu uzņēmumu puses.

6.1.2. Par pierādījumiem un informācijas iegūšanu lietā:

- „(..) lieta ierosināta, pamatojoties uz Konkurences padomē saņemto IUB 18.02.2011. iesniegumu Nr.8-2/596 (turpmāk – Iesniegums), kas saņemts Konkurences padomē 21.02.2011. Kā tas redzams no lietas materiāliem, kā arī norādīts Konkurences padomes vēstulē Nr.175, tikai 2011.gada 8.aprīlī, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas pirmo punktu un 22.panta otro punktu un 24.pantu, tika ierosināta konkrētā lieta. Turklāt – kā lietas ierosināšanas pamatojums saskaņā ar norādītajām tiesību normām izriet Konkurences padomes iniciatīva, kaut arī lietā ir pierādījumi, ka IUB Iesniegumam ir pievienoti dokumenti, kas ļauj izdarīt attiecīgus secinājumus – ir vai nav nepieciešams ierosināt lietu un sākt izpēti, iegūstot informāciju un vācot pierādījumus, kā to paredz Konkurences likuma 26.pants. Lūdzam sniegt Konkurences padomes apsvērumus un tiesisko pamatojumu, kāpēc bez Konkurences padomes lēmuma pieņemšanas par lietas ierosināšanu, bija nepieciešams veikt procesuālās darbības (ierašanās pie SIA „Info Būve”, datoru apskate utt.) 2011.gada 23.martā, pieprasot ļaut apskatīt šos datorus. ”

Konkurences padomes viedoklis:

Konkurences padome skaidro, ka 21.02.2011. saņēma no IUB 18.02.2011. iesniegumu Nr.8-2/596, kurā IUB norādīja, ka savas kompetences ietvaros izvērtējot PIUAC rīkoto Cenu aptauju, konstatēja pazīmes, kas varētu, iespējams, liecināt par aizliegtu vienošanos pretendentu starpā. Ņemot vērā minēto IUB lūdza Konkurences padomi izvērtēt un sniegt savu atzinumu par to, vai minēto Cenu aptaujas pretendentu darbībās nav konstatējami Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumi.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 23.panta trešās daļas 1.punktu, kurš nosaka, ka „Konkurences padome pēc iesnieguma saņemšanas:

1) izvērtē iesniegumā ietvertu informāciju, ja nepieciešams, iegūst papildu informāciju”, Konkurences padomes amatpersonas, lai iegūtu papildus informāciju, 23.03.2011. veica SIA „Info Būve” apmeklējumu, kura laikā iepazīstinās ar tirgus dalībnieka dokumentiem, t.sk. elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas.

Apmeklējuma laikā Konkurences padomes amatpersonas konstatēja faktus, kas liecina par iespējamo Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumu.

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 24.pantu, kurš nosaka, ka „Konkurences padome var ierosināt lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties var konstatēt pārkāpumu, kā arī tad, ja Konkurences padomei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt”, ierosināja Lietu.

Konkurences padome šajā gadījumā Lietu izlēma ierosināt uz savas iniciatīvas pamata, jo no IUB puses bija nevis konkrēts lūgums ierosināt Lietu par Konkurences

likuma pārkāpumu, bet gan lūgums savas kompetences ietvaros sniegt atzinumu par IUB iesniegumā norādītajiem faktiem. Turklāt Lietas izmeklēšanas procesa virzība pēc būtības nebūtu atkarīga no tā, vai šī Lieta ierosināta pēc Konkurences padomes pašiniciatīvas vai pēc citas institūcijas lūguma.

6.1.3. Par naudas sodu:

- „*Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumi Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – MK noteikumi Nr.796) nosaka to jautājumu loku, kas jāņem vērā, nosakot soda naudas apmēru, ja konstatēts Konkurences likuma pārkāpums. SIA „Info Būve” ieskatā lietas materiālos neatrodas ziņas vai pierādījumi, kas ļautu izdarīt secinājumus par iespējamā pārkāpuma ilgumu, par radītajām vai iespējamām sekām un katra no iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā (MK noteikumu Nr.796 14.punkts). Tāpat – minēto noteikumu 16.punkta apakšpunkts pirms soda naudas apmēra noteikšanas uzliek par pienākumu noskaidrot, kurš tirgus dalībnieks ir bijis pārkāpuma iniciators, un vai tirgus dalībnieka loma ir bijusi aktīva vai pasīva. Konkrētajā situācijā lietas materiālos neatrodas ziņas vai pierādījumi, kas norādītu uz SIA „Info Būve” aktīvu rīcību tai „piedēvēto” konkurences pārkāpumu izdarīšanā. Tāpat – lietas materiālos vispār nav ziņu, ka SIA „Info Būve” bija informēta par SIA „MN Īpašumi” plāniem piedalīties Cenu aptaujā. Pastāv varbūtība, ka vienkārši ir notikusi informācijas noplūde no viena uzņēmuma uz otru”*

- „*MK noteikumu Nr.796 3.punkts nosaka – naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Ja Konkurences padome uzskata, ka SIA „Info Būve” darbībā ir saskatāms Konkurences padomes vēstulē Nr.175 norādītais pārkāpums, un tiek pieņemts lēmums par naudas soda uzlikšanu, savukārt pārkāpumu apraksts sakrīt ar IUB iesniegumā norādīto, lūdzam sniegt skaidrojumu jēdzienam „pārkāpuma konstatēšanas diena”, jo minētais jēdziens ir pamats naudas soda bāzes noteikšanai”.*

Konkurences padomes viedoklis:

Konkurences padome norāda, ka pamatojoties uz Konkurences likuma 12.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka „*Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībā šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.*”

Nosakot naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtē pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumiem Nr.796 „*Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem*” (turpmāk – Noteikumi Nr.796) kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

Noteikumu Nr.796 13., 16., 21. un 23.punktā noteikti kritēriji pēc kuriem nosaka naudas soda apmēru, t.i., pārkāpuma smagums un ilgums, pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka loma, atbildību mīkstinošos vai pastiprinošos apstākļus; kā arī gadījumus, kad naudas sodu var samazināt vai palielināt.

Tādējādi, nosakot naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtē vairākus kritērijus, kas noteikti Noteikumos Nr.796.

Konkurences padome paskaidro, ka:

- „*par iespējamā pārkāpuma ilgumu*” tiek uzskatīts PIUAC rīkotās Cenu aptaujas konkurss, t.i., no iepirkuma izsludināšanas dienas līdz SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” piedāvājuma izvērtēšanas dienas par SIA „Info Būve” un SIA „MN Īpašumi” izslēgšanu no minētā iepirkuma konkursa”;

- „par radītajām vai iespējamām sekām un katra no iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā” Konkurences padome uzskata, ka minētās vienošanās rezultātā (t.sk. konstatētas vienošanās sekas) tika kavēta, ierobežota un deformēta konkurence. Pārkāpuma sekas ir tādas, ka konkursa izsludinātājs no šiem komersantiem nav saņēmis konkurējošus piedāvājumus, bet gan tāds, kas tikai imitē konkurenci. Godīgi konkurējot savā starpā, nesaskaņojot rīcību, individuāli sagatavojot piedāvājumu un sekojot nolikuma prasībām, iespējams, kāds no komersantiem būtu uzvarējis konkursā, jo Lietas dalībnieku piedāvājumi ir lētāki nekā uzvarētāja piedāvājums;

- „soda naudas apmēra noteikšana uzliek par pienākumu noskaidrot, kurš tirgus dalībnieks ir bijis pārkāpuma iniciators, un vai tirgus dalībnieka loma ir bijusi aktīva vai pasīva.” Saskaņā ar Noteikumiem Nr.796 Konkurences padomei nav uzlikts par pienākums noteikt, kurš ir bijis pārkāpuma iniciators vai kāda bija tā loma pārkāpuma izdarīšanā, ja Konkurences padomei Lietas ietvaros nav izdevies to noskaidrot.

Lietā Konkurences padome konstatēja, ka, izvērtējot katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā, nav iegūta informācija, ka kāds no pārkāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būtu bijis pārkāpuma iniciators.

Tādējādi, nekonstatējot šādu apstākli Lietā, Konkurences padome šo faktu ņem vērā pie soda naudas apmēra noteikšanas (sk. šī lēmuma 7.punktu).

6.2. SIA „MN Īpašumi” (03.02.2012. vēstule Nr.1-5/12/06) (turpmāk tekstā – MN Īpašumi Vēstule) pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem ir izteikusi sekojošu viedokli un argumentus:

6.2.1. Par lietas ierosināšanu:

„(..) Konkurences padome ir ierosinājusi lietu, pamatojoties uz 21.02.2011. saņemto IUB iesniegumu. SIA „MN Īpašumi” ieskatā, lietas ierosināšanas tiesiskais pamats šādā gadījumā ir Konkurences likuma 25.pants (lietas ierosināšana uz citas institūcijas ziņojuma pamata). Savukārt Konkurences padomes vēstulē Nr.174 norādītais pamats ir 22.panta otrais punkts un 24.pants (Konkurences padomes iniciatīva). Ņemot vērā minēto, lūdzam Konkurences padomi izvērtēt ierosināšanas likumību un pamatojumu”.

Konkurences padomes viedoklis:

Kā paskaidrots 6.1.2.punktā Konkurences padome Lietu izlēma ierosināt uz savas iniciatīvas pamata, jo no IUB puses bija nevis konkrēts lūgums ierosināt Lietu par Konkurences likuma pārkāpumu, bet gan lūgums savas kompetences ietvaros sniegt atzinumu par IUB iesniegumā norādītajiem faktiem.

6.2.2. Par informācijas iegūšanu:

„(..) SIA „MN Īpašumi” secina, ka lieta Konkurences padomē ir tikusi ierosināta 08.04.2011. Saskaņā ar Konkurences likuma 26.panta pirmās daļas nosacījumiem Konkurences padome iegūst informāciju, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai. Neskatoties uz minēto likuma nosacījumu 10.03.2011. Izpilddirekcijas amatpersonas veica procesuālās darbības SIA „MN Īpašumi” (skat. Konkurences padomes vēstulē Nr.174 4.3.punktu), kuru laikā tika iegūta informācija, kas var tikt izmantota lēmuma pieņemšanai. Vēl vairāk, 14.03.2011. Izpilddirekcijas darbinieki veica SIA „MN Īpašumi” datora apskati un elektroniskā veidā fiksētu ziņu apstrādi un izdruku, kas saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4.punktu būtu kvalificējama kā procesuāla darbība, kas veicama tikai saskaņā ar tiesneša lēmumu. Pie šādiem apstākļiem SIA „MN Īpašumi” lūdz Konkurences padomi savā lēmumā sniegt novērtējumu minēto procesuālo darbību tiesiskumam, kā arī iespējai izmantot lēmuma pieņemšanā minētajā veidā iegūto informāciju”.

Konkurences padomes viedoklis:

Konkurences padome paskaidro, ka 10.03.2011. un 14.03.2011. apmeklējums pie SIA „MN Īpašumi” tika veikts pamatojoties uz Konkurences likuma 9.panta ceturrtās daļas un piektās daļas 1. un 3.punktu, saskaņā ar kuriem:

„(5) Izpilddirekcija, Konkurences padomes vārdā veicot tirgus uzraudzību vai izmeklējot šā likuma (...) pārkāpumus, ir tiesīga:

1) pieprasīt un šā likuma 26.panta otrajā un trešajā daļā noteiktajā termiņā un Izpilddirekcijas norādītajā informācijas sniegšanas veidā saņemt no jebkuras personas un personu apvienības šajā likumā (...) noteikto uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju (arī komercnoslēpumu saturošu informāciju), kā arī rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus;

3) ierasties pie jebkura tirgus dalībnieka vai tirgus dalībnieku apvienības (arī bez iepriekšēja brīdinājuma). Apmeklējuma laikā Izpilddirekcijas amatpersonas ir tiesīgas:

a) pieprasīt dokumentus (arī elektroniskā veidā sagatavotus, komercnoslēpumu saturošus dokumentus), uz vietas iepazīties ar tiem un saņemt šos dokumentus vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā apliecinātus šo dokumentu atvasinājumus,

b) pieprasīt un saņemt no tirgus dalībnieka darbiniekiem rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus,

c) izņemt tirgus dalībnieka vai tirgus dalībnieku apvienības mantas vai dokumentus, kuriem var būt nozīme lietā.

(7) Izpilddirekcijas amatpersonas ir tiesīgas sastādīt protokolu par administratīvo pārkāpumu, ja:

(..)

2) netiek labprātīgi pildītas šā panta piektās daļas 1. (...) un 3.punktā minētās prasības;

3) netiek pildītas citas Izpilddirekcijas amatpersonu likumīgās prasības”

Tādējādi Konkurences padome uzskata, ka 10.03.2011. un 14.03.2011. Apmeklējumi veikti atbilstoši Konkurences likumā noteiktajām Izpilddirekcijas tiesībām.

6.2.3. Par dokumentu noformējumu sakritībām:

„SIA „MN Īpašumi” lūdz Konkurences padomi izvērtēt argumentu par to, ka situācijās kad divu konkurējošu uzņēmumu atrašanās vieta, mantas un darbinieku saistība ir tik cieša, neatļautas vienošanās pierādīšanai ir nepieciešami tieši un nepārprotami pierādījumi tieši par šādas vienošanās esamību, un nav pietiekoši tikai ar ārējo pazīmju konstatēšanu, kas, varbūtības formā, varētu liecināt par iespējamu vienošanos”

Konkurences padomes viedoklis:

Uz šo iebildumu Konkurences padome ir jau atbildējusi, sniedzot plašāku viedokli šī Lēmuma 4., 5. un 6.1.punktā. Konkurences padome konstatēja, ka ir bijusi iespēja informācijas apmaiņai starp pretendentiem un ka pretendentu konkrētā uzvedība Konkursā ir izskaidrojama ar to, ka informācijas apmaiņa ir notikusi.

7. Naudas soda aprēķins

7.1. Ņemot vērā konstatētos faktus un pierādījumus kopsakarā, kuru izvērtējums sniegts šī lēmuma 4. un 5.punktā, Konkurences padome secina, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma tiesiskam sastāvam. Pārkāpums izpaužas

apstākļi, ka starp uzņēmumiem ir notikusi informācijas apmaiņa attiecībā par dalību un tās nosacījumiem publiskajā iepirkumā.

7.2. Konkurences likuma 12.panta pirmā daļa nosaka: „Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu”.

Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpuma izdarīšanas. Eiropas Kopienas Tiesa, tostarp, ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas (sk. *Pirmās instances tiesas 2008.gada 8.oktobra Spriedumu SGL Carbon AG (Vācija) pret Eiropas Kopienu Komisija lietā Nr.T-68/04*). Tā kā aizliegtās vienošanās pārkāpums noticis starp tirgus dalībniekiem (konkurentiem), kas darbojas vienā tirgus līmenī (horizontālā karteļa vienošanās), tad saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta trešo daļu Konkurences padome ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 500 latu katram. Lai noteiktu naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtēja pārkāpumus atbilstoši Noteikumiem Nr.796, kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

7.3. Noteikumu Nr.796 3.punktā ir noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.

Konkurences padome 11.01.2012. saņēma no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 11.01.2012. vēstuli Nr.7-3-3797 ar SIA „MN Īpašumi” (reģ.Nr.40003800029) un SIA „Info Būve” (reģ.Nr.40003582817) gada pārskatiem par 2010.gadu.

Konkurences padome 06.02.2012. saņēma SIA „MN Īpašumi” 03.02.2012. vēstuli Nr.1-5/12/06, kurā SIA „MN Īpašumi” iesniedz Konkurences padomei gada pārskatu par 2011.gadu, kas apstiprināts dalībnieku kopsapulcē²³, tādējādi Konkurences padome naudas sodu aprēķināšanai izmanto datus no SIA „MN Īpašumi” iesniegtā gada pārskata par 2011.gadu.

SIA „Info Būve” 06.02.2012. vēstulē Nr.21 Konkurences padomei norādīja, ka gada pārskats par 2011.gadu nav sagatavots un apstiprināts, tādējādi Konkurences padome naudas sodu aprēķināšanai izmanto datus no SIA „Info Būve” gada pārskata par 2010.gadu.

SIA „MN Īpašumi” neto apgrozījums 2011.finanšu gadā Latvijā bija (*).

SIA „Info Būve” neto apgrozījums 2010.finanšu gadā Latvijā bija Ls 1 596 577.

7.4. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā:

- Pārkāpumu veidu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu horizontālās karteļu vienošanās uzskata par sevišķi smagu pārkāpumu. Ņemot vērā minēto un

²³ Dalībnieku sapulces protokols Nr.1/2012

saskaņā ar Noteikumu Nr.796 18.4.apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

- Pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas. Konkurences padome uzskata, ka minētās vienošanās rezultātā (t.sk. konstatētas vienošanās sekas) tika kavēta, ierobežota un deformēta konkurence. Ņemot vērā to, ka ne SIA „MN Īpašumi”, ne SIA „Info Būve” nav uzvarējusi PIUAC rīkotā Konkursā, vienīgās sekas to pārkāpumam ir tādas, ka pasūtītājs no šiem komersantiem nav saņēmis Konkursā reāli konkurējošus piedāvājumus, bet gan tādus, kas tikai imitē konkurenci. Godīgi konkurējot savā starpā, iespējams, kāds no komersantiem būtu arī spējīgs uzvarēt iepirkumā un pasūtītājs iegūtu pakalpojumu pa zemāku cenu.

- Katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 16.punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma. Lietā konstatēts, ka nav iegūta informācija, ka kāds no pārkāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būtu bijis pārkāpuma iniciators.

Novērtējot izdarītā pārkāpuma smagumu, kā arī to, ka nevar izdalīt kāda vienošanās dalībnieka īpaši aktīvu lomu pārkāpumā, SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” naudas sods nosakāms 1,5 procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

Vērtējot pārkāpuma ilgumu, secināms, ka pārkāpums – vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos, ilgst no 2009.gada 10.novembra līdz 2009.gada 26.novembrim. Tādējādi minētais pārkāpums nepārsniedz gadu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1.apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 18.punktu noteikto naudas soda apmēru nepaliek.

Līdz ar to kopējais SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” naudas sods nosakāms 1,5 procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, kas SIA „MN Īpašumi” (*), bet SIA „Info Būve” – Ls 1 596 577.

Attiecīgi naudas sods SIA „MN Īpašumi” ir nosakāms Ls 8013 apmērā un SIA „Info Būve” Ls 23 949 apmērā.

7.5. Konkurences padome, izvērtējot lietas materiālus, nav konstatējusi, ka pastāvētu Noteikumu Nr.796 21. vai 23.punktā minētie atbildību pastiprinošie vai mīkstinošie apstākļi.

7.6. Privātpersonas tiesību aizskārumam ir jābūt samērīgam ar sabiedrības interešu ieguvumu (Administratīvā procesa likuma 66.pants). Ņemot vērā citus konkrētās lietas apstākļus, t.sk. to, ka aizliegtā vienošanā iesaistīti tikai 2 pretendenti no kopējā konkursa dalībnieku skaita un neviens no minētajiem konkursa pretendentiem netika atzīts par uzvarētāju, Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedriskajām interesēm var tikt sasniegts ar mazāka naudas soda piemērošanu nekā aprēķinātais naudas sods, nosakot to SIA „MN Īpašumi” Ls 4007 apmērā un SIA „Info Būve” Ls 11 975 apmērā.

8.Tiesiskais pienākums

Izvērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus un ņemot vērā iepriekšējos punktus secināto, kā arī ievērojot samērīgumu un lietderības apsvērumus, secināms, ka SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” ir uzliekams tiesiskais pienākums. Tikai šādā veidā tiktu novērsta lēmumā konstatētā pārkāpuma atkārtšanās. Ievērojot uzliekamo

tiesisko pienākumu saturu un raksturu, to izpildei un paziņošanai par tiesisko pienākumu izpildi Konkurences padomei, tiek noteikts atbilstošs un samērīgs laika periods.

Tādējādi šo apsvērumu ietvaros, lai izbeigtu pārkāpumu un turpmāko atkārtošanos, SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” ir nepieciešams uzlikt šādu tiesisko pienākumu: izstrādāt savu uzņēmumu iekšējai lietošanai un darbinieku informācijai korporatīvos konkurences tiesību ievērošanas noteikumus. Šādu noteikumu galvenais mērķis ir koncentrētā veidā uzskaitīt konkurences tiesību pamatprincipus, konkurences tiesībās aizliegtās darbības, par kurām var iestāties tiesiskas sekas, kā arī darbības, kuras ir atļautas un nevar radīt tiesiskas sekas.

Ievērojot iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta pirmās daļas 5.punktu, 12.panta pirmo un trešo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” 3., 13., 14., 15., 17.punktu un 18.4., 19.1. apakšpunktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 8., 13., 65. un 66.pantu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” darbībās.
2. Uzlikt SIA „MN Īpašumi” un SIA „Info Būve” tiesisko pienākumu trīs mēnešu laikā no Lēmuma pieņemšanas dienas izstrādāt Lēmuma 8.punktā minētos korporatīvos konkurences tiesību ievērošanas noteikumus, iepazīstinot ar šiem noteikumiem darbiniekus. Uzlikt par pienākumu 10 dienu laikā pēc minētā trīs mēnešu termiņa notecējuma korporatīvos konkurences tiesību ievērošanas noteikumus iesniegt Konkurences padomei.
3. Uzlikt SIA „MN Īpašumi” naudas sodu Ls 4007,00 (četri tūkstoši septiņi lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, BIC: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 (desmit) dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot normatīvos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu maksājumu apliecināša dokumenta kopiju.
4. Uzlikt SIA „Info Būve” naudas sodu Ls 11 975 (vienpadsmit tūkstoši deviņi simti septiņdesmit pieci lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, BIC: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 (desmit) dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot normatīvos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu maksājumu apliecināša dokumenta kopiju.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja p.i.

Dz.Striks